

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

І.В. Пушкарь

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ

Методичні вказівки до практичних занять

для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Облік і аудит»

Запоріжжя
2019

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

ТЕМА 1 СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання для практичних занять

Задача 1. На підставі вихідної інформації, наведеній в таблиці, необхідно:

– проаналізувати виконання плану обсягу випуску товарної продукції з визначенням абсолютного та відносного відхилення фактичних показників у порівнянні з плановими;

– розрахувати частку обсягу випуску товарної продукції за кожен квартал звітного року та визначити абсолютне відхилення за пунктами структури.

Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю.

Показники	План	Факт
	сума, тис. грн.	сума, тис. грн.
Обсяг випуску товарної продукції в діючих цінах за рік	5336	5763
В тому числі:	1300	1542
за 1 квартал		
за 2 квартал	1416	1365
за 3 квартал	1420	1520
за 4 квартал	1200	1336

Зробіть висновки щодо виконання плану випуску продукції в цілому по підприємству та за кварталами звітного року.

Задача 2. Проаналізуйте динаміку обсягу реалізації товарної продукції в діючих і порівняльних цінах. Вихідна інформація для аналізу: за минулий рік обсяг реалізації становив 5336 тис. грн., за звітний рік – 5763 тис. грн. Середній рівень цін на промислову продукцію в звітному періоді підвищився на 11%. Аналіз проведіть з використанням аналітичної таблиці.

Визначте вплив на зміну обсягу реалізації таких факторів:

- зміна кількості реалізованої продукції;
- зміна цін реалізації.

Для розрахунку впливу факторів, використайте агрегатні індекси.

Зробіть ґрунтовні висновки щодо впливу кожного фактора на зміну випуску продукції.

Задача 3. На основі вихідної інформації, наведеній у таблиці, з використанням методу порівняння визначте, яких результатів досягло підприємство порівняно з планом, з показниками минулого періоду та підприємством-конкурентом.

Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте

відхилення показників досліджуваного підприємства від плану, від попереднього періоду, від рівня підприємства-конкурента.

Показник	Дані по підприємству			Звітні показники підприємства-конкурента
	Попередній період	Звітний період		
		план	факт	
Витрати праці, люд./год.	4,1	3,0	3,6	3,0
Витрати сировини і матеріалів, кг.	256	249	246	242

Зробіть аналітичні висновки.

1.1 Методика факторного аналізу

Задача 4. На підставі вихідної інформації по туристичній фірмі необхідно визначити як вплинуть на дохід від реалізації путівок наступні фактори:

- середня вартість однієї реалізованої путівки;
- середня кількість путівок, реалізованих за один день;
- кількість відпрацьованих днів в досліджуваному періоді.

Розрахунок виконайте способом: ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, відносних різниць.

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Динаміка	
			Δ абс. +,-	темп росту (%)
Обсяг випуску продукції, тис. грн.	5336,0	5763,0	?	?
Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	400	425	?	?
Кількість відпрацьованих днів одним працівником, днів	230	226	?	?
Середньоденна продуктивність праці, грн.	?	?	?	?

Зробіть ґрунтовні висновки щодо впливу кожного фактору на зміну суми доходу від реалізації в звітному році.

Задача 5. Проаналізуйте динаміку випуску товарної продукції на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Визначте вплив факторів у звітному періоді на зміну обсягу випуску товарної продукції:

- з використанням відпрацьованого часу обладнанням;
- виробітку товарної продукції за 1 верстато/годину.

Розрахуйте резерви зростання обсягу виробництва.

№з/п	Показники	План	Факт
1.	Обсяг випуску товарної продукції, тис. грн.	53 200	53950
2.	Відпрацьовано верстато/годин., тис. год.	13300	13250
3.	Виробіток за 1 верстато/годину, грн.	?	?

Зробіть висновки.

ТЕМА 2 АНАЛІЗ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання для практичних занять

Задача 1. На підставі вихідної інформації необхідно проаналізувати склад і структуру основних засобів підприємства, шляхом порівняння питомої ваги кожної з груп основних засобів. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники структури основних засобів на початок та кінець року, визначте відхилення.

Показники	На початок року сума, тис. грн.	На кінець року сума, тис. грн.
1. Виробничі основні засоби основного виду діяльності	22100	24490
в тому числі: 1.1 активна частина	12980	14450
1.2 пасивна частина	9120	10040
2. Виробничі основні засоби інших галузей	1980	820
3. Невиробничі основні засоби	450	450
4. Всього основні засоби	24530	25760

Зробіть висновки.

Задача 2. Проаналізуйте технічний стан основних засобів на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте основні показники технічного стану основних засобів. За результатами розрахунків показників, оцініть динаміку їх змін у звітному періоді.

Показники	На початок	На кінець	Відхилення
Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	25230	27560	?
Знос основних засобів, тис. грн.	700	1800	?
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	24530	25760	?
Коефіцієнт зносу	?	?	?
Коефіцієнт придатності	?	?	?

Зробіть висновки.

Задача 3. Проаналізуйте ефективність використання основних засобів на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу, добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте основні показники ефективності використання основних засобів. За результатами розрахунків показників, оцініть динаміку їх змін у звітному періоді.

№ з/п	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1.	Обсяг випуску продукції, тис. грн.	31360	31540
3.	Середньорічна вартість основних виробничих засобів, тис. грн.	9800	10870
4.	Прибуток, тис. грн.	216	218

5.	Фондовіддача	?	?
6.	Фондомісткість	?	?
7.	Фондорентабельність	?	?

Зробіть висновки.

Задача 4. Проаналізуйте ефективність використання основних виробничих засобів на основі вихідної інформації, наведеної у таблиці. Розрахуйте показники:

– частку активної частини основних виробничих засобів в їх загальній вартості;

– фондівіддачу загальну та активної частини основних виробничих засобів;

– фондомісткість загальну по підприємству та активної частини основних виробничих засобів.

Визначте вплив показників ефективності використання активної частини основних виробничих засобів на зміну загальної фондівіддачі.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік	Динаміка	
				абс. +/-	темп росту, %
1.	Обсяг виробленої продукції, тис. грн.	129850	135110	?	?
2.	Середньорічна вартість:				
2.1.	– виробничих основних засобів, тис. грн.	21450	23295	?	?
2.2.	– активної частини, тис. грн.	13240	13715	?	?
3.	Частка активної частини основних виробничих засобів	?	?	?	?
4.	Фондовіддача:				
4.1.	– виробничих основних засобів	?	?	?	?
4.2.	– активної частини	?	?	?	?
5.	Фондомісткість:				
5.1.	– виробничих основних засобів	?	?	?	?
5.2.	– активної частини	?	?	?	?

Зробіть аналітичні висновки.

ТЕМА 3 АНАЛІЗ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Завдання для практичних занять

Задача 1. Проаналізуйте на підставі вихідної інформації, наведеної у таблиці, та надайте оцінку рівня забезпечення потреби підприємства матеріальними ресурсами.

Вид матеріалу	Планова потреба	Джерела покриття		Укладено договорів	Забезпечення потреби	Надійшло від постачальників	% виконання угод
		внутрішні	зовнішні				
Жаростійкий матеріал ЭИ 268	174	-	?	178	?	176	?
Сталь 65 СВА	86	8	?	78	?	78	?
Титановий сплав ВТ-6	210	-	?	206	?	210	?

Зробіть аналітичні висновки.

Задача 2. Проведіть аналіз матеріальних затрат на підставі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Визначте вплив зміни кількості витрачених матеріалів та вартості одиниці матеріалу на величину матеріальних затрат.

Показники	За нормами	Фактично	Відхилення +; -
Кількість витрачених матеріалів, кг.	64	63	?
Вартість одиниці матеріалу, грн.	1027,0	2309,4	?
Затрати на матеріали, грн.	?	?	?

Зробіть висновки.

Аналіз інтенсивності використання запасів

Задача 3. На основі вихідної інформації, наведеній у таблиці, розрахуйте та проаналізуйте показники інтенсивності використання виробничих запасів.

№ з/п	Показники	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення
1.	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	60148	61082	?
3.	Середньорічний залишок виробничих запасів, тис. грн.	12356	16418	?
4.	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	?	?	?
5.	Коефіцієнт закріплення	?	?	?
6.	Період обороту виробничих запасів, днів	?	?	?

Зробіть висновки.

3.3 Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів

Задача 4. Проаналізуйте рівень використання матеріальних ресурсів по підприємству на підставі вихідної інформації, наведеній у таблиці.

Визначте вплив показників використання матеріальних ресурсів на зміну обсягу обсяг випуску готової продукції.

№ з/п	Показники	План	Факт
1.	Обсяг випуску продукції в штуках	15000	16000
2.	Залишок матеріалів на початок року (тон)	100	80
3.	Річний обсяг надходження матеріалів(тон)	790	820

4.	Використання матеріалів на виробництво продукції (тон)	800	680
5.	Відходи матеріалів (тон)	-	80
6.	Залишок матеріалів на кінець року (тон)	90	140
7.	Витрати матеріалів на одиницю продукції (тон)	?	?

Зробіть аналітичні висновки.

Задача 5. Проаналізуйте динаміку показників ефективності використання матеріальних ресурсів на підставі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу, добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники ефективності використання матеріальних ресурсів:

- матеріаловіддачу;
- матеріаломісткість;
- частку матеріальних витрат у собівартості продукції

Розрахуйте вплив цих показників на зміну обсягу випуску продукції.

Визначте відносну економію витрат на предмети праці за рахунок збільшення матеріаловіддачі.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік
1.	Обсяг випуску продукції у порівняльних цінах, млн. грн.	25,6	29,8
2.	Собівартість виробленої продукції, млн. грн.	19,9	23,2
3.	Матеріальні витрати на виробництво продукції, млн. грн.	10,4	11,5

Зробіть аналітичні висновки.

ТЕМА 4 АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ І ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ

Завдання для практичних занять

Задача 1. Проаналізуйте рух персоналу по підприємству в динаміці на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте відносні показники руху:

- коефіцієнт обороту з прийому;
- коефіцієнт обороту зі звільнення;
- коефіцієнт загального обороту;
- коефіцієнт плинності кадрів.

Надайте оцінку динаміки руху персоналу по підприємству.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік
1.	Середньооблікова чисельність працівників на початок (осіб)	693	669
2.	Прийнято працівників (осіб)	50	53
3.	Вибуло працівників(осіб)	43	39
3.1.	зокрема: - за власним бажанням	21	17

3.2.	- за порушення трудової дисципліни	2	3
3.3	- з причин скорочення штатів	3	-
3.4.	- інші поважні причини	17	19

Зробіть висновки щодо динаміки надлишкового обороту, основних причин плинності персоналу та рівня стабільності кадрів на підприємстві.

Задача 2. Проаналізуйте використання робочого часу по підприємству та розрахуйте вплив факторів: чисельності працівників; кількості днів, відпрацьованих одним працівником в середньому за період; середньої тривалості робочого дня. Зробіть висновки.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік	
			план	факт
1.	Середньооблікова чисельність працівників (осіб)	525	505	485
2.	Відпрацьовано одним робітником:			
2.1.	- днів	219	219	210
2.2.	- годин	1708	1752	1617
3.	Середня тривалість робочого дня (год.)	7,8	8	7,7
4.	Фонд робочого часу (тис. год.)	?	?	?
5.	у тому числі – надурочно відпрацьований час (тис. год.)	1,9	-	1,7

Задача 3. Проаналізуйте продуктивність праці за звітний період по підприємству на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники продуктивності праці і середньої заробітної плати.

Визначте вплив на зміну продуктивності праці таких факторів як:

- зміна частки робітників та
- зміни їх продуктивності праці.

№ з/п	Показники	План	Факт
1.	Обсяг випуску товарної продукції (тис. грн.)	132140,0	132380,0
2.	Загальна сума фонду заробітної плати (тис. грн.)	712,3	719,6
2.1.	зокрема – робітників (тис. грн.)	301,7	289,2
3.	Середньооблікова чисельність:		
3.1.	Загальна по підприємству (осіб)	178	171
3.2.	зокрема - робітників (осіб)	150	140
4.	Продуктивність праці загальна	?	?
4.1	зокрема – продуктивність праці робітників	?	?
5.	Середня заробітна плата по підприємству	?	?
5.1.	зокрема – середня заробітна плата робітників	?	?

Зробіть аналітичні висновки.

Задача 4. Проаналізуйте витрати на оплату праці (фонд оплати праці) на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники продуктивності праці і середньої заробітної плати. Надайте оцінку їх змін а також динаміки

співвідношення їх темпів зростання.

Визначте вплив на збільшення суми витрат на оплату праці таких факторів, як:

- зміна обсягу випуску продукції;
- зміна середньої заробітної плати;
- зміна продуктивності праці.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік
1.	Обсяг випуску продукції (тис. грн.)	3860	3980
2.	Загальна сума фонду оплати праці (тис. грн.)	260,4	324,0
3.	ФОП у % до обсягу виробництва	?	?
4.	Середньооблікова чисельність працівників (осіб)	124	120
5.	Середня заробітна плата	?	?
6.	Продуктивність праці	?	?

Зробіть аналітичні висновки.

ТЕМА 5 АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Завдання для практичних занять

Задача 1. Проаналізуйте динаміку обсягу випуску та реалізації продукції за останні п'ять років на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Розрахуйте базисні та ланцюгові темпи зростання а також середньорічні темпи зростання обсягу випуску і обсягу реалізації продукції.

№ з/п	Показники	Роки				
		1-й	2-й	3-й	4-й	5-й
1.	Обсяг випуску продукції в діючих цінах звітного року (тис. грн.)	26140	39700	42800	52800	53950
2.	Обсяг реалізації продукції (тис. грн.)	25841	35034	38790	52700	52160
3.	Річний темп зростання до першого року (базисний)					
3.1.	- обсягу випуску продукції %	?	?	?	?	?
3.2.	- обсягу реалізації продукції %	?	?	?	?	?
4.	Річний темп зростання до попереднього року (ланцюговий)					
4.1.	- обсягу випуску продукції %	?	?	?	?	?
4.2.	- обсягу реалізації продукції, %	?	?	?	?	?

Визначте тенденції та зробіть висновки.

Задача 2. Проаналізуйте динаміки обсягу реалізації товарної продукції в діючих і порівняльних цінах. Вихідна інформація для аналізу:

- за минулий рік обсяг реалізації становив 52800 тис. грн., за звітний рік – 53950 тис. грн.;

– середній рівень цін на промислову продукцію в звітному періоді підвищився на 9%.

Аналіз проведіть в табличному варіанті.

Визначте вплив на зміну обсягу реалізації таких факторів:

- зміна кількості реалізованої продукції;
- зміна цін реалізації.

Зробіть висновки щодо впливу кожного фактора.

Задача 3. На підставі вихідної інформації, наведеній у таблиці, визначте рівень виконання плану з асортименту та проаналізуйте структуру випуску продукції та розрахуйте вплив структурних зрушень на обсяг виробленої продукції на підприємстві.

Вид продукції	Обсяг випуску за звітний рік, тис. грн.		Структура випуску, %		Фактичний обсяг при плановій структурі, тис. грн.	Вплив структурних зрушень
	план	факт	план	факт		
«А»	5852	7012				
«Б»	7448	6470				
«В»	9576	9176				
«Г»	9044	9170				
«Д»	4256	3237				
«Ж»	17024	18885				
Всього	53200	53950				

Зробіть висновки.

Задача 4. Проаналізуйте ритмічність і рівномірність обсягу випуску продукції на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці.

Розрахуйте упущені можливості пов'язані з неритмічною роботою.

Декади місяця	Обсяг випуску продукції, тис. грн.		Зараховується у ритмічний випуск, тис. грн.	Структура випуску, %		Зараховується у рівномірний випуск (%)
	план	факт		план	факт	
перша	20	16,9	?	?	?	?
друга	20	19,0	?	?	?	?
третья	20	23,0	?	?	?	?
Разом за місяць	60	58,9	?	?	?	?

Зробіть висновки.

Завдання 5. Проаналізуйте динаміку випуску товарної продукції на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу, добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники ефективності використання основних засобів а також:

- коефіцієнт екстенсивного завантаження обладнання;
- коефіцієнт екстенсивного завантаження обладнання;
- інтегральний коефіцієнт завантаження обладнання.

Визначте вплив на зміну обсягу випуску товарної продукції показників використання обладнання у звітному періоді.

Чи є резерви зростання обсягу виробництва? Зробіть висновки.

№з/п	Показники	План	Факт
1.	Обсяг випуску товарної продукції, тис. грн.	53 200	53950
2.	Відпрацьовано верстато/годин., тис. год.	13300	13250
3.	Виріток за 1 верстато/годину, грн.	?	?

Зробіть висновки.

ТЕМА 6 АНАЛІЗ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання для практичних занять

Задача 1. Проаналізуйте на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці показники динаміки обсягу, складу і структури витрат звичайної діяльності. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники структури та динаміки.

Показники	За попередній період	За звітний період
1. Витрати операційної діяльності, всього, тис. грн.	15946	17190
зокрема:	13882	14638
- собівартість реалізованої продукції, тис. грн.		
- адміністративні витрати, тис. грн.	520	721
- витрати на збут, тис. грн.	390	897
- інші операційні витрати, тис. грн.	1154	934
2. Фінансові витрати, тис. грн.	260	342
3. Втрати від участі в капіталі, тис. грн.	-	35
4. Інші витрати, тис. грн.	49	27
Всього витрати звичайної діяльності, тис. грн.	16255	17594

Зробіть висновки щодо змін

Задача 2. Проаналізуйте на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці динаміку витрат на 1 гривню реалізованої продукції в діючих і порівняльних цінах. Визначте та надайте оцінку рівню зниження або зростання величини витрат на одну гривню продукції.

№ з/п	Показники	Попередній рік	Звітний рік	
			в діючих цінах	в порівняльних цінах
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (тис. грн.)	18400	19480	19310
2.	Витрати операційної діяльності (тис. грн.)	15946	17190	17058
3.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	?	?	?
4.	Зміна витрат на 1 грн. реалізованої продукції у % до показника попереднього року.	?	?	?

Зробіть висновки.

Задача 3. Проаналізуйте динаміку, склад і структуру витрат за економічними елементами на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці. Для проведення аналізу добудуйте аналітичну таблицю та розрахуйте показники структури та динаміки.

Зробіть висновки щодо рівня матеріаломісткості.

Показники	Попередній період	Звітний період
1. Матеріальні витрати, тис. грн.	7334	8256
2. Витрати на оплату праці, тис. грн.	5580	6016
3. Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	1912	2098
4. Амортизація, тис. грн.	938	804
5. Інші операційні витрати, тис. грн.	182	16
Всього операційні витрати, тис. грн.	15946	17190

Задача 4. Проаналізуйте прямі матеріальні витрати на виробництво одиниці виробу на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці.

Визначте рівень впливу на зміну суми прямих витрат:

- фактора «норм»;
- фактора «цін».

Зробіть висновки щодо наявності резерву економії.

Матеріали	Минулий період			Звітний період			Відхилення +;-
	норма витрат, кг	ціна, грн.	сума, грн.	норма витрат, кг	ціна, грн.	сума, грн.	
Жаростійкий матеріал ЭИ 268	9	218	?	8	275	?	?
Сталь 10X15H27T3	4	140	?	6	124	?	?
Сталь 65 СВА	12	163	?	10	178	?	?
Сталь 82 СВА	8	251	?	6	262	?	?
Титановий сплав ВТ-6	2	302	?	3	294	?	?
Пруток алюмінієвий	3	85	?	3	90	?	?
Всього	-			-			

ТЕМА 7 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання для практичних занять

Задача 1. Проаналізуйте рівень і динаміку фінансових результатів від операційної діяльності підприємства «Актив» на основі вихідної інформації наведеній у таблиці, відповідно до показників фінансової звітності.

Визначте вплив на зміну валового прибутку і прибутку від операційної діяльності складових елементів формування прибутку. Для проведення факторного аналізу застосуйте адитивну детерміновану факторну модель.

Показники	код рядка	Попередній період, тис. грн.	Звітний період, тис. грн.	Динаміка	
				Δ абс. +/-	темп росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4968	4304		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4715	4849		
Валовий:					
прибуток	2090	253			
збиток	2095		545		
Інші операційні доходи	2120	2924	4784		
Адміністративні витрати	2130	727	437		
Витрати на збут	2150	173	117		
Інші операційні витрати	2180	1779	2728		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	498	957		

Зробіть ґрунтовні висновки.

Задача 2. Проаналізуйте показники рентабельності на основі вихідної інформації попередньої задачі 1. Для проведення аналізу, розрахуйте показники рентабельності та динаміки. Зробіть висновки щодо зміни рівня ефективності продаж та витрат по підприємству «Актив».

Показники	Попередній період	Звітний період	Відхилення +/-
Рентабельність продаж, %			
Рентабельність витрат, %			
Витрати на одну гривню продукції, коп.			

Задача 3. Проаналізуйте використання чистого прибутку акціонерного товариства «Технопром» на основі вихідної інформації, наведеній у таблиці.

Визначте вплив факторів на зміну відрахувань з чистого прибутку за напрямками його розподілу за рахунок: – зміни суми чистого прибутку; – зміни структури відрахувань з чистого прибутку. Зробіть висновки.

Напрямок використання чистого прибутку	Сума відрахувань, тис. грн.		Структура відрахувань, %		Відхилення		
	попередній період	звітний період	попередній період	звітний період	абс. +/-	відносне, %	п.в., %
1. Нагромадження	278	293					
2. Споживання	255	281					
3. Резервування	31	34					
Всього	564	608					

Задача 4. Підприємства «Вікторія» спеціалізується на виробництві одного виду продукції, річний обсяг реалізації 2 800 од. на суму 840,0 тис. грн. Загальна сума постійних витрат 378 тис. грн., загальна сума змінних витрат 336 тис. грн. Потужності підприємства завантажені на 80%.

Необхідно визначити: 1. Точку беззбитковості та суму прибутку підприємства за даних умов. 2. Як зміниться сума прибутку, якщо витрати на рекламу зростуть на 22,5 тис. грн., що дасть можливість збільшити обсяг виробництва до 85% завантаженості потужності підприємства (при незмінних інших показниках).

Задача 6. Підприємство «Карапуз» випускає і реалізує два види соків. Показники його роботи за звітний період наведено в таблиці.

Показники	Сік яблуневий	Сік вишневий	Всього
Обсяг виробництва і реалізації, од.	80 000	40 000	120 000
Ціна реалізації за од., грн.	10	8	-
Змінні витрати на од. продукції, грн.	7	6	-
Загальна сума постійних витрат, грн.	-	-	182 000

Необхідно визначити:

1. Точку беззбитковості у натуральному та грошовому вимірниках.

2. Суму прибутку підприємства при заданому співвідношенні та обсягу виробництва окремих видів продукції а також при збільшенні частки соку вишневого до 50% загального обсягу виробництва у натуральних показниках.

ТЕМА 8 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання для практичних занять

Задача 1. Стратегія підприємства спрямована на прийняття інвестиційного проекту. Пропонується оцінити ефективність проектів.

Проект №1 передбачає початкові інвестиції в сумі 130 тис. грн., та очікується отримання таких грошових потоків: 1 рік – 34 тис. грн., 2 рік – 65 тис. грн., 3 рік – 80 тис. грн., 4 рік – 48 тис. грн. Проект №2 передбачає початкові інвестиції в сумі 175 тис. грн., протягом 6 років очікується надходження сталих річних грошових потоків у розмірі 52 тис. грн. Виходячи із ступеня ризику, для розрахунку грошового потоку від реалізації першого проекту застосовується дисконтна ставка 10%; другого – 12%.

Необхідно визначити найбільш ефективний проект на основі показника чистої теперішньої вартості та індексу прибутковості. Зробити висновки.

Задача 2. Підприємство «Арго», інвестиційний портфель якого обмежений 100 тис. грн., розглядає можливість реалізації одного з трьох запропонованих інвестиційних проектів. Структура очікуваних грошових потоків за всіма проектами наведена в таблиці.

Період	Проект №1.	Проект №2	Проект №3
0	-50	-100	-50
1	40	55	75
2	120	75	65
3	30	125	30

Необхідно обґрунтувати, який із проектів інвестування доцільно прийняти підприємству, за умов дисконтної ставки 10%.

Задача 3. Підприємство «Прометей» розглядає можливість інвестувати кошти в два проекти терміном на три роки. Вихідна інформація щодо обох інвестиційних проектів наведена у таблиці.

	Проект «А»	Проект «Б»
Сума початкових інвестицій, тис. грн.	180,0	350,0
Чистий грошовий потік за 1-й рік	50,0	100,0
Чистий грошовий потік за 2й рік	100,0	150,0
Чистий грошовий потік за 3-й рік	100,0	200,0

Вартість капіталу для підприємства оцінена на рівні 11% річних.

Необхідно визначити для проекту «А» і проекту «Б»: – чисту приведену вартість; – індекс прибутковості; – внутрішню ставку доходності.

Задача 4. Акціонерне товариство, як критерій оцінювання інвестиційної привабливості цінних паперів, обрали максимізацію чистого прибутку на акцію. Обґрунтуйте доцільність вкладання коштів у випуск акцій або облігацій та визначте граничне значення прибутку до сплати відсотків та податків, нижче від якого вигідніше випускати акції, а вище – облігації. При цьому, акціонерному товариству необхідно додатково залучити для реалізації інвестиційної програми 400 тис. грн. За розрахунками експертів у результаті запровадження інвестиційного проекту, прибуток до сплати відсотків та податків подвоїться.

Оцінка інвестиційної привабливості цінних паперів

Показники	Існуюча структура капіталу	Структура капіталу при додатковому випуску акцій (на 400 тис. грн.).	Структура капіталу при додатковому випуску облігацій (на 400 тис. грн.).
Позиковий капітал, тис. грн.	500	?	?
Власний капітал	600	?	?
Загальна сума капіталу	1100	?	?
Кількість випущених акцій номіналом 20 грн., тис. шт.	30	?	?
Прибуток до сплати відсотків та податків	200	?	?
Фінансові витрати по позиковим коштам ($i = 10\%$)	?	?	?
Прибуток до оподаткування	?	?	?
Чистий прибуток	?	?	?
Чистий прибуток на одну акцію, грн./акцію	?	?	?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика Навчальний посібник для студентів ВУЗів / О.Я. Базилінська. – К.: ЦУЛ, 2009. – 328 с.
2. Иваненко В.В. Финансовый анализ: Учебное пособие.- 2-е изд. / В.В. Иваненко. - Х.: Изд. дом "ИНЖЕК", 2003.- 176 с.
3. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / Р. О. Костирко. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
4. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз. Підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. - К., Центр учбової літератури, 2008 – 392 с.
5. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 336 с.
6. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник/ В.О.Подольська, О.В.Яріш. – К.: ЦНЛ, 2007. – 488 с.
7. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / М.Д.Білик, О.В.Павловська, Н.М.Притуляк, Н.Ю.Невмержицька.- 2-е вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Салига С.Я., Дацій Н.В., Корецька С.О., Нестеренко Н.В., Салига К.С. – К.: ЦНЛ, 2006. – 210 с.
9. Фінансовий аналіз і планування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Г.О. Крамаренко. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 224 с.
10. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
11. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / О. О. Шеремет. – К.: 2005. – 196 с.

Додаткова:

1. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навч. посібник / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. – К.: Кондор, 2005.–238 с.
2. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие для студ. ВУЗов, обуч. по спец. «Финансы и Кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит» / Под ред. О.В. Ефремова, М.В. Мельник. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Омега-Л, 2007. – 451 с.
3. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: Навч. Посібник / О.Г. Біла. –Л.: Компакт-ЛВ, 2005. – 311 с.
4. Бочаров В.В. Финансовый анализ. Краткий курс. 2-е изд. / В.В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2009. - 240 с.
5. Васильева Л.С. Финансовый анализ: учебник / Л.С. Васильева, М.В. Петровская. – М.: КНОРУС, 2006. – 544 с.
6. Ионова А. Ф., Селезнева Н.Н. Финансовый анализ: учеб. / А.Ф. Ионова, Н. Н. Селезнева. – М: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 624 с.

7. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учебное пособие / Под ред. д.э.н., проф. М.А. Вахрушиной. – М.: Вузовский учебник, 2008. – 463 с.

8. Лиференко Г.Н. Финансовый анализ предприятия: Учебное пособие / Г.Н. Лиференко. – М.: Издательство «Экзамен», 2005. – 160 с.

9. Пушкарь І.В. Фінансовий аналіз : методичні вказівки до виконання самостійної роботи студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності облік і аудит / І.В. Пушкарь. – Запоріжжя: ДС «Сім Сору», 2012. – 42 с.

10. Сорокіна М.І. Фінансовий аналіз: методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» / М.І. Сорокіна. – Миколаїв, 2008. – 85 с.

11. Старостенко Г.Г. Фінансовий аналіз: навчальний посібник/ Г.Г.Старостенко, Н.В.Мірко. – К.: ЦНЛ, 2006. – 224 с.

12. Фінансово-економічний аналіз: Підручник / Ред. П.Ю. Буряк. – К.: Професіонал, 2004. – 520 с. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань / Т. О. Фролова. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 253 с.

13. Череп А.В. Фінансова санація і банкрутство суб'єктів господарювання: Навч. посібн. / А.В. Череп. – К.: Кондор, 2006. -380с.

14. Шморгун Н.П. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Н.П. Шморгун, І.В. Головка. – К.: ЦНЛ, 2006. – 528 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>

2. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <http://www.bank.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfm.gov.ua>

4. Офіційний сайт асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL : <http://www.uasa.org>

5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів. URL : <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>